

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

74. Ex quadam huius Regnicuitate relata hæc quæstio mihi fuit: Poſitne
quidam Religioſus ſurdaster ad ſacros Ordines promoueri? Ex p. 2. tr. 17.
& Misc. 3. res. 20. ibid.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

standum esse puto, quam adducit Garcia de beneficiis, tom. 1. part. 2. cap. 5. num. 86. ubi sic ait. Non tamen potest Episcopus dispensare cum suo familiari trienniali, aliis non subdito super illegitimitate, etiam ad minores Ordines, Nauarrus consil. 13. de temporibus ordinationis, & Genuen. dist. cap. 81. n. 3. Man. Rodrigue, & P. Ledema sup. nec super interstitiis, Nauarr. conf. 12. eod. tit. & Genuen. ibi Mandos. & Ledema. nisi pro Ecclesia suae utilitate, ut in sequenti declaratione S. Congregationis Congregatio censuit, & declarauit, quod licet Episcopus possit ordinare familiarem suum triennialem, sibi aliis non subiectum, & dare illi dimissorias ad ordinandum a quocumque, dispensate tamen non potest super interstitiis, de quibus cap. 13. & 14. nisi pro Ecclesia suae utilitate. Huc uelque Garcia ex sacra Congregatione.

3. Et hanc sententiam docet etiam Cenedo in 99. Canon. quest. 38. num. 31. Sanchez in opusculo. tom. 2. lib. 7. cap. 1. dub. 27. num. 3. Zypaeus in Annales. Pont. lib. 1. tit. de Ordin. num. 7. Squillante de privilegio Clerici. cap. 4. num. 244. Marchinus de sacram. Ordinis, tract. 1. part. 5. cap. 10. num. 11. Marcellus Vulpe in praxi serti Ecclesiae cap. 7. num. 18.

4. Non deseram tamen adnotare nouissimè affirmatiuam sententiam docere Escobar in Theol. moral. tract. 7. exam. 8. cap. 4. n. 75. ubi sic ait. Ex vi Concilij Tridentini sess. 23. cap. 9. potest Episcopus non tantum ordinare suum familiarem alienae Diocesis, qui per triennium cum ipso fuerit commoratus, quando ei beneficium confert; sed etiam idem potest quoad famulum familiaris, qui eius expensis alitur, ut Sanchez affirmat. Adicio posse etiam cum eis in interstitiis dispensare. Ita ille. Sed quia Garcia adducit declarationem Cardinalium, quam ego suppono, ut dixi, esse posteriorem: idè huic adherendum esse puto; cum prior remanserit derogata per posteriorem, ex his, quae notat Garcia de beneficiis, tom. 1. part. 3. cap. 4. num. 13. & Sarauia de adiunctis, quest. 18. num. 20. sicut etiam a ferunt dicendum esse de Rota decisionibus: nam si contrariae reperiantur, posterioribus standum est.

RESOL. LXXII.

An qui scit Italicè non autem Latine legere, possit ab Episcopo initiari prima Tonsura, & quid, si nesciat scribere? Ex part. 5. tit. 14. & Misc. 2. Ref. 27.

§. 1. Quoad primum negatiuè uideret respondendum, quia Paludanus in 4. dist. 24. q. 3. num. 8. docet requiri legere Psalmos, & Rebuffus tract. de pacifica possessione, num. 214. dicit illiteratum, qui modicas literas scit legere in vulgari.

2. At his non obstantibus puto contrariam sententiam tenendam esse, quia Concil. Trid. sess. 23. cap. 12. de reform. dicit. Non iniurietur prima Tonsura, qui nescit legere, & cum negatiua illa non inclusa, in verbo, nescit, totam affirmatiuam destruat, & contrarium eius ponat iuxta glossam singularem in c. cum dilectus, de consuet. si aliquis scit legere saltem Italicè, v. g. non potest dici nescire legere, seu nullo modo scire legere, quae sunt æquipollentia. Et hæc omnia docet Sanchez in opusculo. tom. 2. lib. 7. cap. 1. dub. 46. num. 11. cui ego addo Azorium tom. 4. lib. 6. cap. 6. num. 2. & Barbosam de potest. Episcopi part. 2. alleg. 11. num. 5. in fine.

3. Quoad secundum uerò sufficere, quod characteres formare sciat, quamuis scribere perfectè nesciat, docet Sellius in selectis. Canon. cap. 5. n. 6. ubi testatur ita declarasse sacram Congregationem

Episcoporum & Regularium sub die 13. Octobr. 1593.

RESOL. LXXIII.

An mutus, surdus, & cæcus possit ordinari?

Et quid, de surdastro, qui difficulter audit?

Et quid est dicendum de illis, qui impeditioris sunt lingua, aut blæsi, ut Moyses, aut balbi, ut Demosthenes, nisi forte notabilem difficultatem loquendi haberent?

Et quid est sentiendum de carente visu oculi sinistri, qui dicitur oculus Canonis? Ex part. 5. tract. 6. Ref. 22.

§. 1. Dico primò quòd surdus, & qui nullo modo audire potest, iure Canonico irregularis est, & idè nec promouendus est, & promotus deici debet. Altera uerò tantum aures surdus, item surdaster, difficulter audiens, non est irregularis, ex Maiol. lib. 1. de irregular. cap. 25. num. 1. & Alphonso Vialdo tractat. de irregular. n. 156. Iacob. de Graff. lib. 4. cap. 27. n. 51. dummodo utranque habeat autem.

Sup. hoc surdastro in Ref. seq.

2. Dico secundò, quòd qui mutus est, & lingua caret, quique lingue vltim perdidit, aut non potest se explicare, irregularis est, ne promoueri possit, & propter impossibilitatem perdit Ordinis executionem; ex S. Th. 3. part. quest. 82. art. 10. ad 3. Scot. 4. dist. 13. art. fin. ad 3. Tab. ver. corpore vitiat. num. 2. §. Primò, in fine, & Maiol. lib. 1. de irreg. cap. 26. Alphonso Vialdo. tract. de irreg. num. 162. & Iacobo de Graff. lib. 4. cap. 27. num. 50. & Henriquez. lib. 14. c. 8. §. 2. Qui uerò impeditioris sunt lingua, aut blæsi, ut Moyses, & balbi, ut Demosthenes, qui calculis sub lingua positus R, litteram postea didicit, non sunt irregulares. Maiol. num. 3. Iacob. de Graff. lib. 4. cap. 27. num. 50. nisi forte notabilem difficultatem in loquendo haberent, & hæc omnia docet etiam Sayrus de censuris, lib. 6. cap. 8. num. 17. & 21. & Hugolinus de irregularitate, cap. 46. num. 3. & 4.

3. Dico terciò, quòd qui caret vno oculo, est irregularis. Ita Syluester sup. quest. 6. P. Henriquez num. 2. & probatur ex cap. si Evangelica, 50. dist. at uerò si habeat utrumque oculum integrum, quamuis careat visu dextri, non est irregularis. Sed quid si careat visu sinistri, qui dicitur oculus Canonis? Respondetur, si ita videat dextro, ut sine indecora conuersione faciei ad populum possit legere Canonem, ad quod etiam iuuabit Missalis adaptatio, non est irregularis, aliàs erit, & ita docet Auila de cens. part. 7. dist. 3. dub. 1.

Sup. contento in hoc §. quamuis pro Regularibus lege tamen in 10. 7. tr. 1. ex Ref. 289. doctrinam §. Sed difficultas, à lin. 8. & uerf. Idem etiam.

RESOL. LXXIV.

Ex quadam huius Regni ciuitate relata hæc questio mihi fuit: Possit ne quidam Religiosus surdaster ad sacros Ordines promoueri? Ex part. 2. tit. 17. & Misc. 3. Ref. 20.

§. 1. Paulus Comitoli. in suis resp. mor. lib. 6. q. 55. negatiuè responderet, & multis rationibus conatur hanc suam confirmare sententiam, sed præcipuè hoc argumento. Gelasius Papa ad Clericorum munera eos promoueri uetat, qui sunt vitiatii corpore. Verum surdaster est vitiatius corpore. Ergo ad munera Clericorum promoueri nõ potest. Minor ad hunc modum probatur. Is est vitiatius corpore, qui corporis uitio aliquo laborat. Verum surdaster corporis uitio laborat, est enim surdastitas uitii audi-

Sup. hoc ex doctrina Resol. præterite ad lin. 4. eius §. 1.

Sup. his dimissorias super in Ref. 61.

Sup. hoc late supra in Ref. 67. & 68.

us, seu aurium, & quilibet surdaster auditu est vitiatus. Ergo est corpore vitiatus.

2. At ipse DD. volumina voluens contrariam sententiam communiorem inueni, quam sequuntur hi omnes, Sayrus de censuris lib. 6. cap. 8. num. 17. Bonacina de censuris, disp. 7. quest. 2. punct. 2. num. 7. & ex ipsa Comitoli familia, Reginaldus tom. 2. lib. 30. tract. 2. cap. 5. sect. 2. num. 50. cum Maiolo de irregul. lib. 1. cap. 26. num. 1. & Iacobus de Grassis dec. au. lib. 4. cap. 27. num. 51. qui afferunt, surdaster, cum quis est, seu cum vel difficile audit, vel altera aure tantum surdus est, nullo iure prohibetur ad sacros Ordines promoueri.

3. Ad argumentum verò Comitoli potest quis respondere, non omne vitium corporis adducere irregularitatem, sed tantum illud, quod adducit nimiam deformitatem apparentem, quam non habet surdaster, & qui altera aure surdus est. Salua semper, &c.

RESOL. LXXV.

Verum Religiosus, qui parum intelligit linguam latinam, sit ad sacros Ordines, & praesertim ad Sacerdotium admittendus?

Idem est dicendum de Cantoribus, Canonis, & Praebendatis Ecclesiae Cathedralis?

Et notatur, quod examen de scientia, & doctrina Regularium ad recipiendos Ordines debet fieri ab Episcopo?

Sed aduertitur, quod Episcopi hac in re suam exonerant conscientiam cum conscientia Praelatorum ipsorum commendatiuis literis plenam, atque omnimodam fidem adhibendo? Ex part. 2. tr. 16. & Misc. 2. Ref. 19. alias 31.

INTOD
Opera
Tom. 1
E III

Sup. hoc in Ref. seq. & in Resol. 1. post seq. §. 2.

§. 1. Videtur respondendum negatiuè ex Concilio Tridentino, quod adest Bonac. de Sacram. disp. 8. quest. unica, punct. 5. n. 16. & Riccius in praxi, tom. 1. resol. 269. n. 3. vbi etiam ad suscipiendos ordines minores requiritur, vt ordinandus intelligat linguam Latinam, & ideo talis Religiosus ex defectu scientiae videtur irregularis, vt communiter docent DD. quidquid in contrarium asserat Henriquez lib. 10. cap. 16. num. 2. & in glossa littera Q. & lib. 14. cap. 8. num. 11. & in glossa litt. B. quem postea sequitur Gaspar de beneficiis, tom. 2. part. 7. cap. 7. num. 19. putantes defectum scientiae prohibere susceptionem ordinum, sed non facere irregulartatem.

2. At his minimè obstantibus, non desunt doctissimi viri, qui asserunt posse Episcopos sine villo scrupulo ordinare Regularem ordine Presbyteratus, qui bene legit, & cantat, quamuis sit minus litteratus, sic enim in aliorum societate, & pro officis religionis videtur idoneus minister. Et ita docet Portel in dubiis Regul. ver. Ordines sacri, num. 6. & Henriquez lib. 10. cap. 16. num. 2. & Villalobos in summa, tom. 1. tract. 21. dub. 34. num. 5. vbi sic asserit. [Quanto à los Religiosos es cosa muy cierta, qua no han menester tanta sciencia para ordenarse, como los Clerigos seculares, que por viuit en comunidad se suple mucha, y en haziendo el defecto se lo reprehenden. Y ansi digo, que para que se ordene vn Religioso basta, que entienda lo que son los Sacramentos, y en especial el del altar, su forma, su materia, y quien es su ministro, y que sepa bien leer, y pronunciar el Latin, aunque sepa muy poco del, en especial sabiendo cantar. Y ansi no tienen que escrupular en esto los Señores Obispos, y no obsta contra esto el Concilio Tridentino, porque vemos

en vfo entre los hombres doctos, y de buena consciencia lo que queda dicho, y aun respecto de los seculares no se pide comunmente, que los que se ordenan de Missa, secan baltantes para enseñar al pueblo. Y ansi pues esta recebido entre hombres tan doctos, y granes desta forma, y el negocio de derecho positiuo, muy bastante es para quitar el escrupulo, mayormente, que el Concilio no habla con palabras muy apretadas: lo mismo se podria dezir de los Cantores, Canonigos, Racioneros de las Iglesias Cathedralas, siendo hombres virtuosos, que corre en ellos la misma razon, y lo veo en practica.] Hac Villalobos, que quidem sunt multum à Dominis Examinatoribus adnotanda, qua valde practicabilia.

3. Sed non reticcam contrariam sententiam terminis docuisse Petrum Ledesnam in sum. tom. 1. tract. de sacram. Ordinis, cap. 7. concl. 3. fol. 45. vbi ita ait. [No me parece, que es licito, que el Obispo ordene de ordenes mayores el Religioso, que no bien, y canta, aunque no sepa tanto en lo que toca al Latin, y en lo que toca à la demas. Esto digo contra algunos modernos Theologos, que censuran vehadad. Porque el Concilio Tridentino pone grande rigor en lo que toca à la sciencia, y saber, y particularmente en lo que toca el entender Latin, y ansi no me parece licito. Tambien porque es tal tenienduo tan corta sciencia, y tan limitado libro, no puede en ninguna manera ministrat bien, y decidoramente en sus ordenes, luego no es licito ordenar al tal religioso, no es bien, que sepa menos, que los demas, antes es razon, que sepa mas, pues deo ministrat mejor en sus propios ordenes, que los demas.] Ita ille.

4. Sed prima sententia est satis probabilis, & tenet in praxi. Notandum est tamen, quod examen de scientia & doctrina Regularium debet fieri ab Episcopo, vt contra aliquos recentiores notat Vazquez in 3. part. tom. 5. disp. 246. cap. 6. num. 5. & alij de parte ex Concilio Tridentino sess. 23. de reip. cap. 1. sed obseruat Miranda in man. Pralat. tom. 1. quest. 99. art. 7. quod deuoti, atque prudentes Episcopi hac in re suam exonerant conscientiam cum conscientia Praelatorum, ipsorum commendatiuis literis plenam atque omnimodam fidem adhibendo, vnde dicit Villalobos in sum. tom. 1. tract. 1. dub. 14. n. 3. sic asserit. [Los Obispos tienen derecho para examinar á los Religiosos, que han de ordenar, como conlta del Concilio Tridentino. Mas bien podian puallar los Obispos con el examen de los Obispos con el examen de los Prelados, teniendo dellos buen concepto quanto à esto, que como los cometer à vn Examinador, tambien los pueden cometer à vn Prelado.] Et ita etiam docet Portel. in addit. ad dubia Regular. vir. Ordines sacri, n. 1.

RESOL. LXXVI.

An Regulares non bene linguam Latinam callentes possint ab Episcopis ordinari? Ex part. 3. tr. 16. Resol. 86.

§. 1. Videtur respondendum negatiuè, nam Concil. Trid. sess. 23. de reform. cap. 1. 1. generaliter requirit in ordinandis scientiam saltem lingue Latinæ.

2. Sed ego alibi cum Villalobos contrarium docui, & nunc iterum doceo cum Tamburino de iure Abbat. tom. 2. disp. 1. quest. 21. num. 5. Henriquez de iure Abbat. tom. 2. disp. 1. quest. 21. num. 5. Henriquez de iure Abbat. tom. 2. disp. 1. quest. 21. num. 5. Henriquez de iure Abbat. tom. 2. disp. 1. quest. 21. num. 5. Henriquez de iure Abbat. tom. 2. disp. 1. quest. 21. num. 5.